

Jaarboek Abdijmuseum Ten Duinen 1138

Novi Monasterii

**Vorming van monastieke landschappen?
Domeinbeheer door religieuze instellingen in Noordwest-Europa
tussen de 12de en de 18de eeuw**

Koksijde 2011

Corn
Conventus

Ten Duinen
ABDIJMUSEUM | KOKSIJDE

**ACADEMIA
PRESS**

Jaarboek Abdijmuseum Ten Duinen 1138
Novi Monasterii, Vol. 11

Redactiecoördinatie:
Jan Van Acker (Abdijmuseum Ten Duinen 1138)

Redactie:
Wouter Lammens (Abdijmuseum Ten Duinen 1138)
Alexander Lehouck (Abdijmuseum Ten Duinen 1138)
Jan Van Acker (Abdijmuseum Ten Duinen 1138)
Dirk Vanclooster (Abdijmuseum Ten Duinen 1138)

Indien niet specifiek vermeld, zijn foto's en illustraties bezorgd door de auteur.

Het jaarboek is een uitgave van:
Academia Press en de Gemeente Koksijde, Abdijmuseum Ten Duinen 1138

In samenwerking met:
Familiares de Dunis vzw, Vrienden van het Abdijmuseum Ten Duinen 1138

Redactieadres:
Abdijmuseum Ten Duinen 1138
Koninklijke Prinslaan 6-8
B-8670 Koksijde
conservator@tenduinen.be
www.tenduinen.be

Uitgeverij en verdeling:
Academia Press
Eekhout 2
B-9000 Gent
info@academiapress.be
www.academiapress.be

Illustratie voorkaft: De Labeure, detail uit het kaartenboek van Ten Duinen 1645 (Grootseminarie Brugge)

ISBN 978 90 382 1940 0
D/2012/4804/78
U 1812
NUR 680

Inhoud

Voorwoord <i>Marc Vanden Bussche</i>	VII
Inleiding Vorming van monastieke landschappen? Domeinbeheer door religieuze instellingen in Noordwest-Europa van de 12de tot de 18de eeuw <i>Alexander Lehouck & Jan Van Acker</i>	1
 Het concept monastieke landschappen: mythe of realiteit?	
Cisterciënzerlandschappen in Engeland en Wales <i>James Bond</i>	13
Landschapskenmerken van cisterciënzers: identificatie, conservatie en gebruik in het kader van landschapsbeheer en regionale ontwikkeling. Voorbeelden uit Zuid- en West-Duitsland <i>Winfried Schenk</i>	33
De abdij en haar omgeving: een historisch-geografische benadering van het landschap en het erfgoed van de cisterciënzers in Champagne en Bourgondië <i>Christophe Wissenberg</i>	43
Naar het voorbeeld van de cisterciënzers? Uithoven van kloosters in de Friese kustzone, 1150-1400 <i>J.A. (Hans) Mol</i>	53
 De abdij Ten Duinen en de Vlaamse kustvlakte	
De <i>Magna Slusa</i> , Ten Duinen en haar rol in de drooglegging en de waterhuishouding van de Vlaamse kustvlakte (12de-16de eeuw) <i>Tim Soens</i>	65
De rol van de cisterciënzerabdiën in het kust- en het waterbeheer in Noordoost-Vlaanderen tijdens de 15de-16de eeuw <i>Adriaan de Kraker</i>	75
De domeinvorming van de abdij Ten Duinen in de 14de eeuw <i>Jan Van Acker & Alexander Lehouck</i>	85

De domeinverwerving en conflicten

Motieven voor de vestiging van middeleeuwse kloosters in East Anglia, Engeland <i>Tim Pestell</i>	99
Het ontstaan van een cisterciënzerdomein: Villers in Brabant (12de eeuw) <i>Michel Dubuisson</i>	109
1137-1139: de cisterciënzers veroveren Noord-Frankrijk <i>Jean-François Nieuw</i>	117
De tempeliers en het Britse landschap <i>Evelyn Lord</i>	121

Het domeinbeheer en de exploitatie

De stichting van Hailes Abbey en de invloed op haar omgeving <i>Graham R. Brown</i>	133
Een cisterciënzerlandschap: het domein en het beheer van Bordesley Abbey <i>Grenville Astill</i>	145
Het laatmiddeleeuwse domeinbeheer van het Sint-Janshospitaal van Brugge in Zeeuws-Vlaanderen <i>Lies Vervaeke</i>	155
De rechtstreekse domeinuitbating door de abdij Ten Duinen, ca. 1680-ca. 1770 <i>Thys Lambrecht</i>	165

Slotwoord <i>Dirk Vanclooster</i>	175
---	-----